

Для вирішення актуальних питань щодо введення нових інвестицій та збереження вже існуючих інвестиційних проектів у молокопереробній промисловості необхідно проаналізувати також програми розвитку молочної галузі, програми розвитку України, зокрема програма розвитку «Стратегія-2020», програма діяльності Кабінету Міністрів, регіональні програми розвитку областей України та ін. проекти, які в майбутньому покращать інвестиційну політику не тільки молокопереробних підприємств, а й усієї економіки України в цілому.

Література

1. Васильчак С. В. Формування ринку молока в Європейському союзі: уроки для України / С. В. Васильчак // Економіка АПК. – 2005. – № 5. – С. 139–143.
2. Галак І. М. Залучення інвестиційних ресурсів на молокопереробні підприємства / І. М. Галак // Економіка АПК. – 2005. – № 3. – С. 82–85.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Ільчук М. М. Адаптація переробних молокозаводів до вимог вітчизняного та зарубіжного продовольчих ринків / М. М. Ільчук // Економіка АПК. – 2002. – № 12. – С. 42–48.
5. Мармуль Л. О. Державне регулювання інвестиційної діяльності переробних підприємств агропромислового комплексу / Л. О. Мармуль, І. В. Коваленко // Економіка АПК. – 2008. – № 12. – С. 62–69.
6. Саблук П. Т. Основні напрями розвитку високоефективного агропромислового виробництва в Україні / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2002. – № 7. – С. 3–13.
7. Яценко В. М. Формування і розвиток агропромислової інтеграції в Україні / В. М. Яценко // Економіка АПК. – 2004. – № 1. – С. 54–60.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2015

УДК [327:37]:061

Дорош М. М., здобувач кафедри адміністративного та інформаційного права ©

*Навчально-науковий інститут права та психології
Національний Університет «Львівська політехніка»*

Жбадинська Ю. Р., здобувач кафедри теорії та історії держави і права

Львівський державний університет внутрішніх справ

ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО: УКРАЇНА ТА БІЛОРУСЬ

Україна та Республіка Білорусь мають великий потенціал розвитку двосторонньої співпраці, оскільки сусідня держава тримає чітку позицію щодо суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України. Білорусь завжди була на стороні миру в Україні і готова постійно й надалі сприяти проведенню мирних відносин та плідної співпраці, що активно розвивається впродовж останніх десятиліть. Уряди наших держав наголошують на важливості розвитку співробітництва, яке базується як на спільних проектах так і не менш важливих спільних проблемах. Не варто забувати, що розвиток міжнародного співробітництва у всіх сферах нашої молоді держави є одним із пріоритетних напрямів її діяльності.

Ключові слова: договірно-правова база, співробітництво, міжрегіональний рівень, українсько-білоруські відносини, міжурядові угоди, співдружність.

УДК [327:37]:061

Дорош Н. Н., соискатель кафедры административного и информационного права
*Учебно-научный институт права и психологии
Национальный университет «Львовская политехника»*
Жбадинська Ю. Р., соискатель кафедры теории и истории государства и права
Львовский государственный университет внутренних дел

ДВУСТОРОННЕЕ СОТРУДНИЧЕСТВО: УКРАИНА И БЕЛАРУСЬ

Украина и Республика Беларусь имеют большой потенциал развития двустороннего сотрудничества, поскольку соседнее государство держит четкую позицию относительно суверенитета, территориальной целостности и независимости Украины. Беларусь всегда была на стороне мира в Украине и готова постоянно и в дальнейшем способствовать проведению мирных отношений и плодотворного сотрудничества, активно развивается на протяжении последних десятилетий. Правительства наших государств подчеркивают важность развития сотрудничества, которое базируется как на совместных проектах так и не менее важных совместных проблемах. Не стоит забывать, что развитие международного сотрудничества во всех сферах нашего молодого государства является одним из приоритетных направлений ее деятельности.

Ключевые слова: *договорно-правовая база, сотрудничество, межрегиональный уровень, украинско-белорусские отношения, межправительственные соглашения, содружество.*

UDC [327:37]:061

Dorosh N., Zhabdynska Y.
*National University «Lviv Polytechnic» R, Researcher,
Lviv State University of Internal Affairs*

BILATERAL COOPERATION: UKRAINE AND RUSSIA

Ukraine and Belarus have great potential for development of bilateral cooperation as a neighboring state holds a clear position on the sovereignty, territorial integrity and independence of Ukraine. Belarus has always been on the side of peace in Ukraine and is willing to constantly continue to promote peaceful relations and fruitful cooperation, which is actively developing during the last decades. The governments of the two countries stressed the importance of developing cooperation, based both on common projects and equally important common issues. Do not forget that the development of international cooperation in all spheres of our young country is one of the priorities of its activity.

Key words: *legal framework, cooperation, inter-regional level, Ukrainian - Belarusian relations, intergovernmental agreements Community.*

Постановка проблеми. Білорусь випадає із загальних тенденцій, що мали і мають місце на терені європейських посткомуністичних країн. Зокрема, вона стала наочним доказом оборотності демократичних процесів. Разом із деякими іншими пострадянськими утвореннями, такими як Росія або Туркменістан, країна демонструє можливість історичної інволюції, тобто зворотного розвитку.

Відносини між Україною і Білоруссю зумовлюються спорідненістю культур, відсутністю територіальних претензій, спільним кордоном, тісними економічними зв'язками. Дипломатичні відносини між країнами були встановлені одразу ж після

утворення СНД – 27 грудня 1991 р. Перший посол України в Республіці Білорусь В. Желіба вручив вірчі грамоти 30 червня 1992 р., а посол Білорусі в Україні В. Курашик – 12 жовтня 1993 р. Своє посольство Республіка Білорусь відкрила тільки через два роки після визнання України суверенною державою. Двосторонні відносини певний час регулювалися Договором про дружбу і співробітництво від 29 грудня 1990 р. і 50 іншими документами.

У середині 1990-х років в українсько-білоруських відносинах виникли певні непорозуміння та ускладнення, пов'язані з економічною кризою, що охопила пострадянські країни. Стала проросійська орієнтація Республіки Білорусь призвела до втрати українських позицій на білоруському ринку: тільки за період з 1992 до 1994 р. частка України в товарообігу Білорусі зменшилася з 21,5 % до 11,3 %. У 1994 р. торговельно-економічне співробітництво двох сусідніх держав послабло через недопостачання білоруській стороні цукру й олії, а українській від Білорусі – нафтопродуктів, мінеральних добрив, скла і тракторів. Та вже починаючи з 1995 р. та по теперішній час спостерігається зростання обсягів торгівлі.

Аналіз останніх досліджень. Аналізу досліджень даної тематики присвячені роботи українських і зарубіжних науковців, таких як, Мокій А., Науменко С., Флейчук М., Соскін О., Засадко В. Окремі аспекти співробітництва між Україною та Республікою Білорусь розглядали Маковецький І., Демичев Д. та Кирчів А.

Мета статті полягає в визначенні основних пріоритетів і наведенні певних перспектив щодо розвитку та ефективного функціонування міждержавної співпраці, аналізі потенціалу міжнародних відносин України з Республікою Білорусь.

Виклад основного матеріалу. Договірною-правова база українсько-білоруських відносин становить на сьогодні 205 міжнародних документів, у тому числі: 100 – міждержавні та міжурядові, 105 – міжвідомчі. Разом з тим, стосовно 7 двосторонніх угод сторони здійснюють внутрішньодержавні процедури для набрання ними чинності. Серед них найважливіше місце займають угоди з питань торговельно-економічного співробітництва, співпраці в галузях зв'язку та транспортного сполучення, військово-технічного співробітництва, врегулювання безвізового в'їзду громадян і перетину кордону. Певний інтерес являє і платіжна угода між національними банками України і Білорусі, яка дозволяла паралельно проводити розрахунки в безготівкових білоруських рублях та українських карбованцях і вільно конвертованій валюті. На міжрегіональному рівні укладено більше 50 договорів.

Існуюча договірною-правова база регулює широке коло питань двостороннього співробітництва держав, включаючи торговельно-економічну (більше половини всіх угод), науково-технічну, гуманітарну, правоохоронну та інші сфери.

Діючими двосторонніми угодами створено політико-правову основу для зміцнення та розвитку міждержавного діалогу в різних сферах українсько-білоруського співробітництва. Разом із цим, враховуючи стратегічний характер партнерства України та Республіки Білорусь, не припиняється робота щодо розширення договірною-правової бази та її подальшого розвитку по всьому комплексу українсько-білоруських відносин.

Усі двосторонні угоди між Україною та Республікою Білорусь розміщені на веб-сайті Верховної Ради України [3].

Під час візиту Президента РБ О. Г. Лукашенка в Україну 18 червня 2013 року був підписаний Протокол про обмін ратифікаційними грамотами про

ратифікацію Договору між Україною і Республікою Білорусь про державний кордон (від 12 травня 1997 року, м. Київ).

Актуальним для підписання сторонами залишається Угода про реадмісію, щодо якої білоруська сторона висловила готовність до підписання. Найближчим часом заплановано засідання спільної робочої групи з питання реадмісії.

Триває узгодження низки інших міждержавних угод, зокрема:

- про створення сприятливих правових, економічних та організаційних умов для розширення лізингової діяльності;
- про статус санаторію «Білорусія», розташованого в с. Кореїз;
- про розвиток військово-технічного співробітництва у сфері стандартизації продукції оборонного призначення;
- про діяльність прикордонних уповноважених;
- про співпрацю у сфері державно-конфесійних і міжнаціональних відносин;
- про співробітництво в галузі захисту інформації [1].

Україна для Білорусі є надійним інвестором. За обсягом співпраці Україна посідала друге місце в зовнішньоторговому обігу Білорусі. За її участі в Білорусі діє низка підприємств (обсяг інвестицій становить 500 тис. доларів), а в Україні функціонують 40 білоруських підприємств (інвестиції становлять 17,6 млн. доларів). Отже, значні можливості двостороннього співробітництва вимальовувались у напрямі виробничої кооперації.

Досить повільне розв'язання українсько-білоруських політичних і економічних проблем певною мірою можна віднести на рахунок українського курсу на євроатлантичну інтеграцію, ігнорування вигодами від співробітництва з найближчими сусідами, а також політикою українського парламенту, тодішній склад якого (очолюваний керівниками комуністичної фракції) не поспішав із ратифікацією двосторонніх угод та зволікав із відкриттям українського посольства в Білорусі. Своєчасне розв'язання цих питань значно зміцнило б договірно-правову базу двосторонніх відносин і, можливо, запобігло б тому, що пріоритетним партнером Білорусі стала Російська Федерація.

З метою регулювання імпорту і (чи) експорту товарів, у тому числі для захисту внутрішнього ринку Республіки Білорусь, відповідно до законодавства Республіки Білорусь встановлюються імпортні і (чи) експортні мита.

Тарифне регулювання – форма державного регулювання зовнішньоторгівельної діяльності, за допомогою якої держава реалізує своє виключне право на встановлення мита на товари, перемішувані через митний кордон Республіки Білорусь.

Закон Республіки Білорусь «ПРО митний тариф» встановлює порядок формування і застосування Митного тарифу Республіки Білорусь - інструменту торгової політики і державного регулювання внутрішнього ринку товарів Республіки Білорусь при його взаємозв'язку зі світовим ринком, а також правила обкладання товарів митними податками при їх переміщенні через митний кордон Республіки. Закон від 3 лютого 1993 року «ПРО митний тариф» не відповідав об'єктивним вимогам інтеграції, а також створенню рівних умов і гарантій діяльності суб'єктів, що працюють, у зв'язку з чим виникла потреба прийняття нової редакції Закону.

Згідно Митного кодексу Республіки Білорусь валютний контроль, здійснюваний митними органами Республіки Білорусь, є складовою частиною митного контролю.

Ефективно діючий механізм митно-тарифного регулювання є невід'ємною умовою для проведення Республікою Білорусь активної і цілісної митної політики, а також для вирішення митними органами задач по забезпеченню економічної безпеки Республіки Білорусь, захисту її економічних інтересів.

Багатоплановість і специфіка впливу митного тарифу на розвиток зовнішньоторгівельних відносин і економіки в цілому жадають від державних органів, зв'язаних з його розробкою, зваженого підходу до визначення рівня ставок податків [4].

За даними Державної служби статистики України, серед торговельних партнерів України Республіка Білорусь за підсумками 2014 року посіла 2-ге місце серед країн СНД (після Російської Федерації) і 5 місце серед країн світу (РФ, КНР, Німеччина, Польща).

Таблиця 1

Зовнішньоторгівельний обіг товарами та послугами між Україною і Республікою Білорусь (млн. дол. США)

	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014 р.
Експорт	2228,0	1343,8	2030,9	2076,9	2369,7	2104,6	1714,5
Імпорт	2864,4	1736,1	2630,8	4290,9	5151,8	3704,7	4153,92
Зовнішньоторгівельний обіг	5092,4	3079,9	4661,7	6367,9	7521,6	5809,4	5868,42

Станом на 1 січня 2015 року обсяг українських інвестицій в економіку Республіки Білорусь склав 3 791,7 тис. дол. США. З початку року відбувся відтік інвестицій, обсяг якого склав 322,3 тис. дол. США.

Республіка Білорусь станом на 1 січня 2015 року інвестувала в економіку України 34 052,0 тис. дол. США. З початку року відбувся відтік білоруських інвестицій, обсяг якого склав 14 117,4 тис. дол. США [2].

Варто звернутися до Аналітичної Доповіді Олега Соскіна «Формування моделі євро інтеграційного розвитку Білорусів контексті українсько-білоруського співробітництва», який презентуючи її, наголосив, що цей матеріал є підсумковою аналітичною працею, де сформовані механізми сприяння євроінтеграційному розвитку Білорусі у співпраці з Україною. У Доповіді описані як передумови та важливість тісного співробітництва між нашими державами, так і проблеми, які слід вирішувати для спільного успіху. Ідеться про такі проблеми і можливості їх вирішення, як верифікація українсько-білоруського кордону, врегулювання проблеми боргу України Білорусі, узгодження політики двох країн у галузі транзиту енергоносіїв. У розвиток положень, які містяться в Аналітичній Доповіді, Олег Соскін запропонував деякі конкретні форми та напрями українсько-білоруського співробітництва у певних сферах [6].

З огляду на геополітичне розташування для світового співтовариства, зокрема для ЄС, Республіка Білорусь є привабливою ділянкою для взаємодії. Євроструктури намагаються й надалі проводити широку відкритість на інтенсифікацію відносин з білоруською владою в разі ініціювання нею демократичних реформ. Водночас надаватиметься широка підтримка демократичним силам і місцевим властям, транскордонному напрямку співпраці і міжлюдським контактам, а також малим і середнім підприємствам, мас-медіа й неурядовим організаціям. Розвиток активної співпраці між Білоруссю і Європейським Союзом залежатиме від ефективного здійснення Білоруссю подальших демократичних реформ, а також її бажання поважати свої міжнародні зобов'язання й дотримуватися європейських стандартів демократії і прав людини.

Між Україною і Білоруссю розвивається співробітництво в рамках світових організацій, зокрема в ООН і ОБСЄ. Сторони підтримують спільні підходи щодо вироблення механізму міжнародного сприяння ринковим реформам у країнах з перехідною економікою, перегляду шкали внесків до бюджету ООН, реформування Ради Безпеки ООН та системи ООН, співпрацюють із питань ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС тощо. Проходять періодичні консультації зовнішньополітичних відомств країн. Виявились певні можливості розвивати співпрацю в рамках просування до євроструктур. Зазначимо, що ЄС визначив Білорусі, як Україні й Молдові, своєрідний статус країни-сусіда ЄС. Особливістю політики ЄС щодо Білорусі є поступове залучення цієї країни до демократичних засад.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене варто наголосити на тому, що в нашій державі розпочато процес децентралізації влади та розроблено стратегію розвитку України, відтак громадяни працюватимуть на розвиток людського потенціалу, індустріальних парків, туризму та місцевої енергетики. Щоб Україна розвивалася за всіма згаданими напрямками, необхідно співпрацювати з країнами-сусідами, в тому числі й з Республікою Білорусь. Україна послідовно виступає за активне політичне та економічне співробітництво з Республікою Білорусь. Українська держава сприяє також виходу Білорусі з міжнародної ізоляції, формуючи відповідну думку в ООН, ОБСЄ, інших організаціях. Разом із представниками Польщі й Литви Україна ініціювала в Раді Європи заяву постійних представників щодо необхідності підтримувати контакти і політичний діалог із владними установами республіки, що сприятиме виконанню програм співробітництва з Білоруссю.

Література

1. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://belarus.mfa.gov.ua/ua/ukraine-by/legal-acts>
2. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://belarus.mfa.gov.ua/ua/ukraine-by/trade>
3. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Митне законодавство зарубіжних країн / За ред. З. О. Буричка. – Тернопіль: Астон, 2002. – 616 с.
5. Орлова Т. В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticum: Навч. посіб. / Т. В. Орлова. – К.: Знання, 2010. – 487 с.
6. Соскін О. Формування моделі євроінтеграційного розвитку Білорусі в контексті українсько-білоруського співробітництва. Електронний ресурс – Режим доступу: www.ist.osp-ua.info

Стаття надійшла до редакції 17.04.2015

УДК 339.137.2: 061.1ЄС(477)

Дорош М. М., доцент, **Дадак О. О.**, доцент, **Чемерис В. А.**, доцент,
Душка В. І., доцент, **Гачек Т. С.**, доцент ©
*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Львів, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ В РАМКАХ СПІВРОБІТНИЦТВА З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Протягом останніх трьох років Україна остаточно закріпила за собою статус світового лідера з виробництва та експорту аграрної продукції. І як визнають експерти, попереду ще великий потенціал. Проте, одним із найголовніших досягнень останніх декількох років стало завоювання законодавчих актів, так і, насамперед, – вдосконалення вже існуючих бізнес-практик.

© Дорош М. М., Дадак О. О., Чемерис В. А., Душка В. І., Гачек Т. С., 2015